

LOMA VUORTEN SYLISSÄ

Slovenian luontomatkailun sydän on Bohinjin järvi Triglavin kansallispuistossa. Järven voi ylittää sähköveneen kyydissä ja kävellä rantaa pitkin takaisin.

Viereinen sivu
Soutuveneet odottavat käyttäjiä Bledjärvellä.

Teksti
KAISA VIITANEN
Kuvat
JUSSI PUIKKONEN

Slovenian vuorilla riittää luonnonystävälle ihania maisemia ja reittejä. Mikä parasta, pikku maassa kaikki on helposti tavoitettavissa ja kohtuuhintaista.

JOOGAMATTO AUKEAA RULLASTA JA laskeutuu valkoisille rantakiville. Tšekkiläispari Lenka Vondráčková ja Juri Bujak pudottavat eväskassinsa ja istahtavat rantaan. He ovat ensimmäistä päivää Sloveniassa ja saapuneet juuri Zlatorogin retkeilyalueelle. "Ihan käsittämätön paikka", Lenka sanoo ympärilleen katsellen.

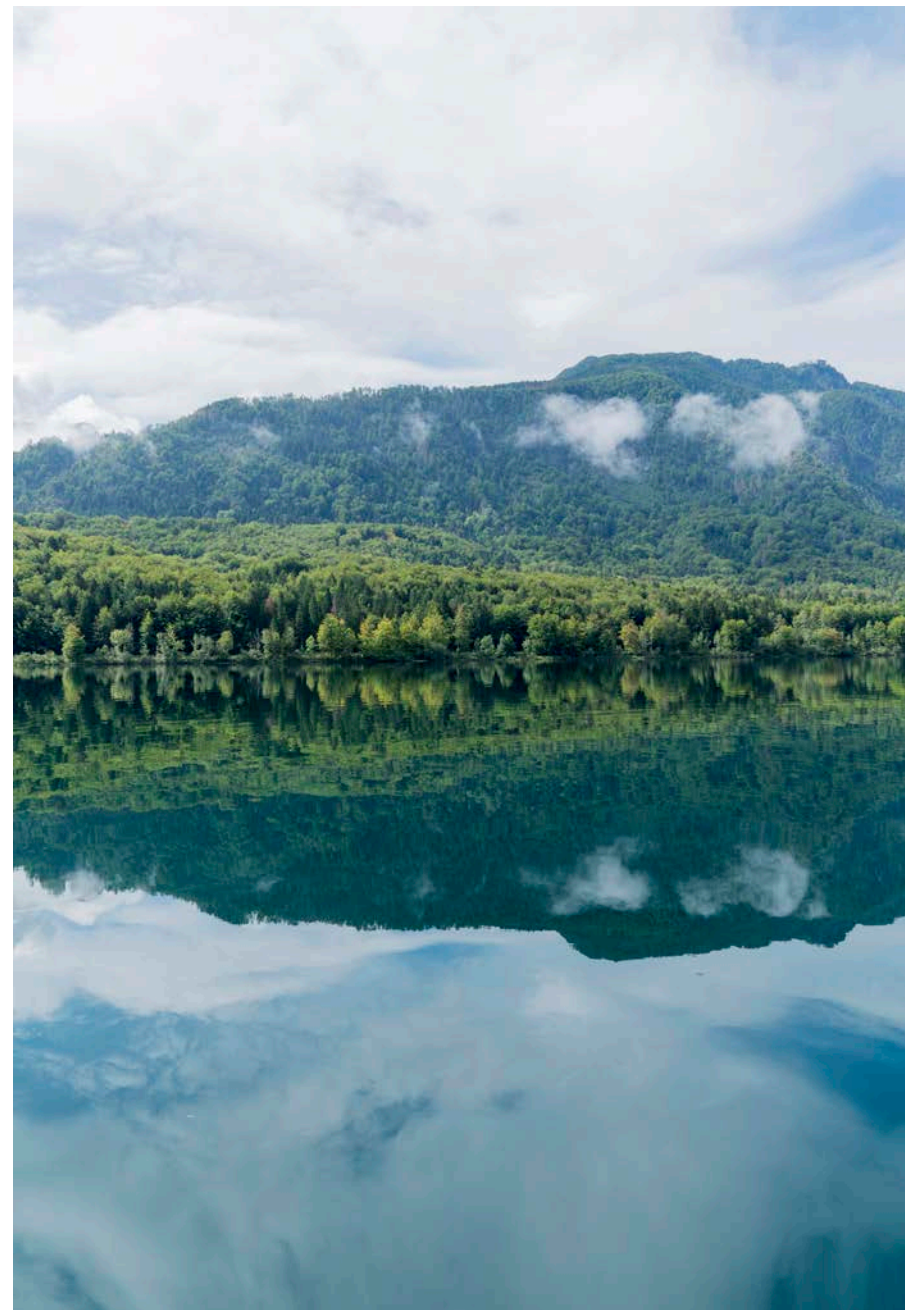
Edessä avautuva Bohinjin järvi on syvän turkoosi. Kun mahonkinen sähkövene lipuu ohi, kuuluu vain vieno veden liplatus. Vastarannan tummanvihreä havurinne on lähes absurdi näky. Se nousee vedestä suoraan kohti taivasta, jopa puolentoista kilometrin korkeuteen. "Eiköhän me viihdyt", pariskunta toteaa naureskellen ja availee jo salaattiboksejaan.

Tšekkiparin ihastus alueeseen kertoo, miksi Slovenia kiehtoo monia. Suuri osa matkailijoista tulee tänne naapurimaista omalla autollaan. Moni heistä majoittuu teltassa tai kippaa vain auton istuimet makuuasentoon. Reissaaminen on silloin helppoa, ja täällä on muutenkin edullista.

SLOVENIA EI KÄRSI HUONOSTA MAINEESTA. HARVA TIETÄÄ maasta yhtään mitään. Slovenialla ei ole painolastinaan edes tunnettua huonoa bändiä saati karkeuksia laukovaa politiikkaa. Kuuluisin slovenialainen lienee **Melania Trump**, eikä hän puhu kotimaastaan yleensä mitään.

Siispa alkuun pari tärkeää faktaa. Slovenialaiset kutsuvat maataan kanaksi, koska kartalla sen muoto muistuttaa tuhtia munijaa. Kanan leveimmästä kohdasta, siis nokasta pyrstöön, maan halki, ajaa kolmessa ja puolessa tunnissa.

Slovenia oli aiemmin osa Jugoslaviaa, josta se itsenäistyi vuonna 1991. Slovenialaiset eivät halua tulla kutsutuiksi balkanilaisiksi, ex-jugoslaaveiksi saati itäblokin asukkaiksi. He samastuvat keskieurooppalaisiin ja muistuttavat mielellään maansa menneisyydestä osana Itävalta-Unkaria.

▲ Triglavin kansallispuistossa elää karhuja, kettuja, kauriita ja jäniksiä. Kalastajat iloitsevat taimensaaliista.

◀ Sloveniassa lomailu on tosi edullista, vakuuttavat Lenka Vondráčková ja Juri Bujak. He majoittuvat leirintäalueella ja syövät luonnon helmassa omia eväitä.

Matkailijalle Slovenia on helppo ja monipuolinen kohde, jossa ehtii viikossa nauttia niin luonnosta, rantaelämästä kuin kaupunkilomailusta. Moni viettää pari päivää pääkaupungissa Ljubljanassa, suuntaa sitten retkeilemään vuorille ja rentoutuu lopuksi Piranissa pienellä merenrannikolla, jota kutsutaan Slovenian Rivieraksi.

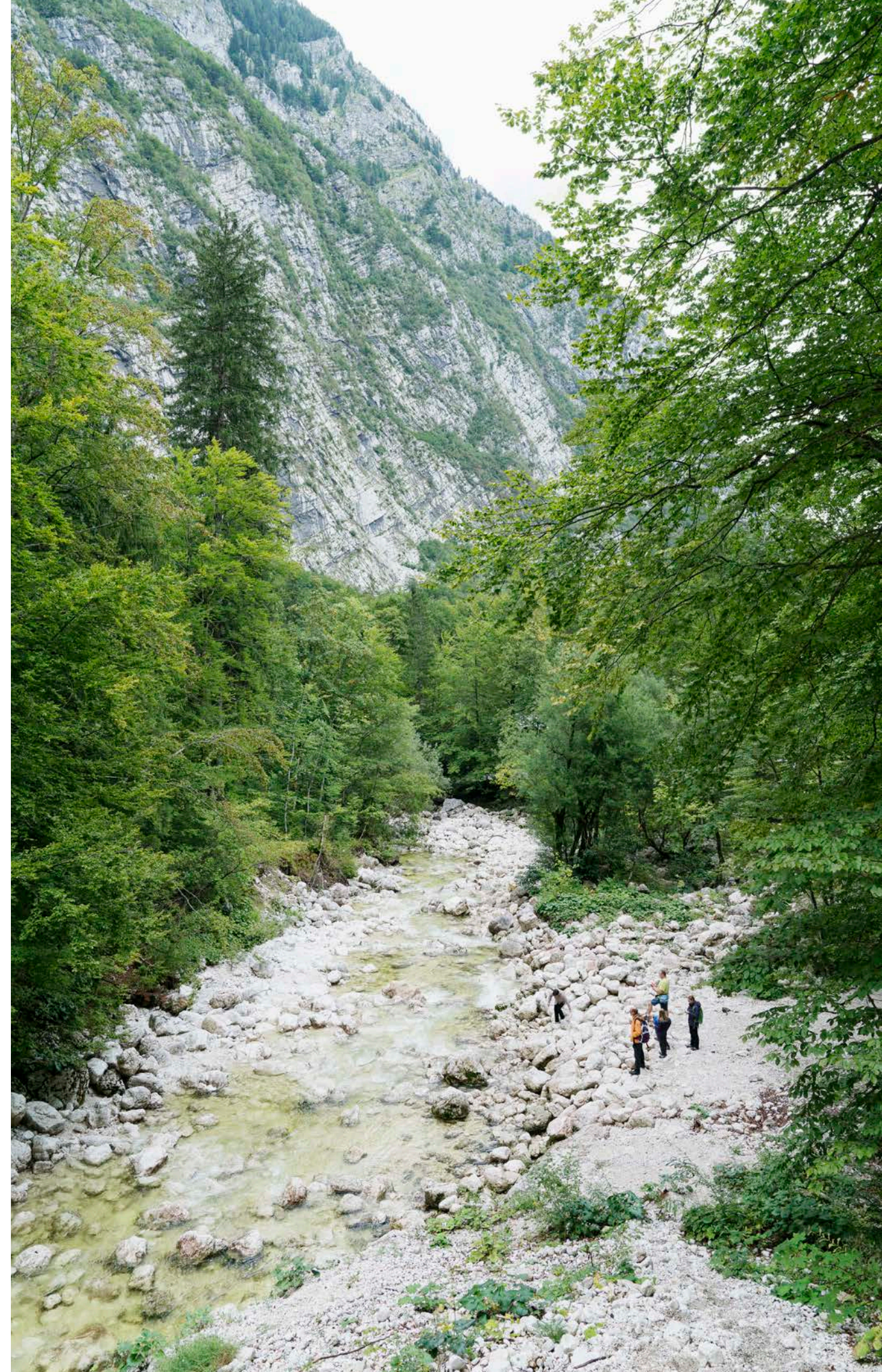
Hyvin tärkeä asia maassa ovat vuoret. Slovenialaiset nimitäin rakastavat niitä. Moni heistä oppii vaeltamaan jo taaperoiässä, ensin vanhempiensa selässä kantorepussa ja myöhemmin koulussa. Sunnuntaisin väki suuntaa innolla vuoristopoluille, joita maassa riittääkin peräti 10 000 kilometriä. Joten lähdetään perään!

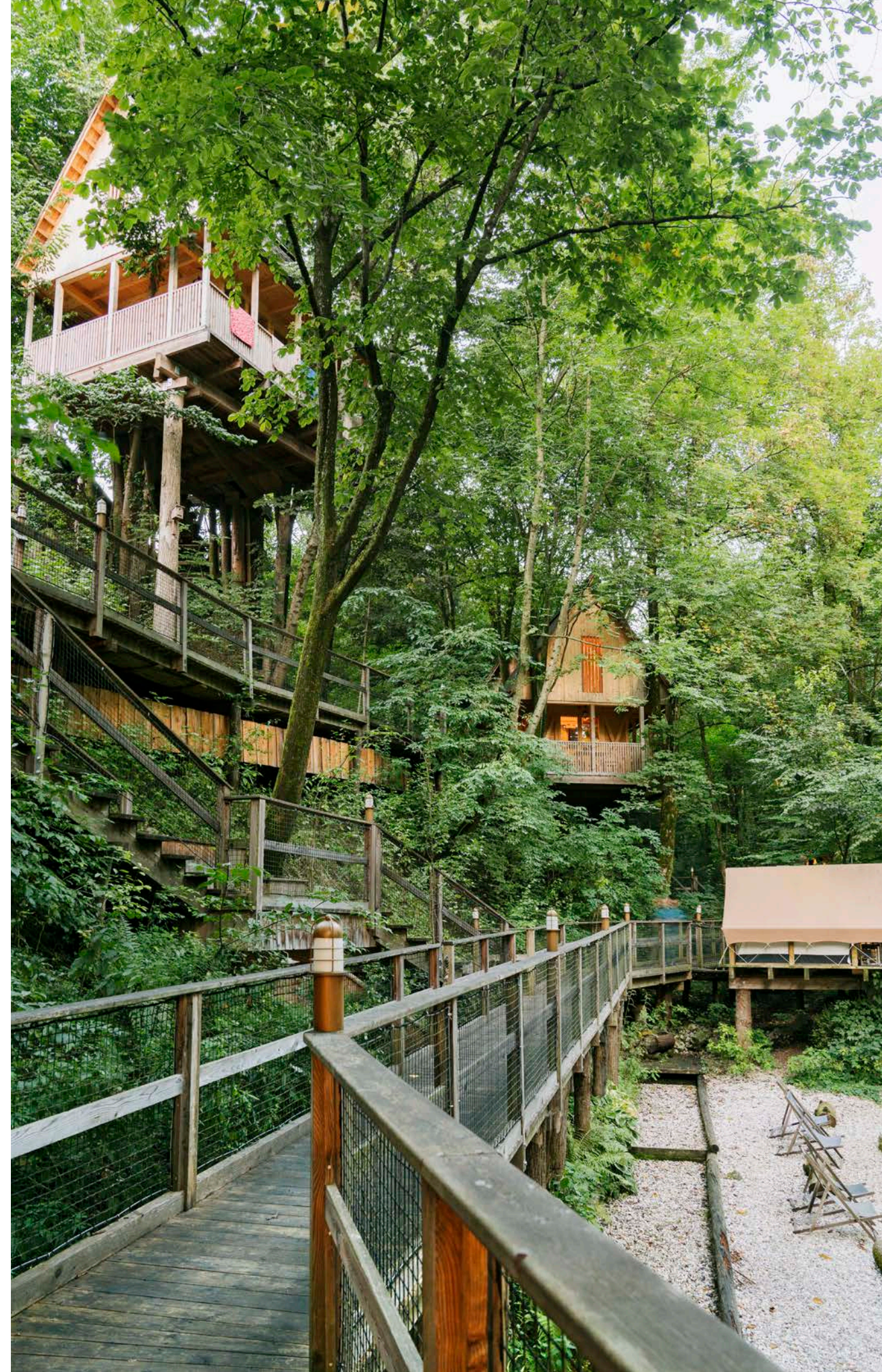
VAELLUSOPAS MATEJA KOMAC KIRISTÄÄ KENKIENSÄ NAUHOJA ja kertoo kiipeilyn olevan slovenialaisille kunnia-asia.

"Slovenialainen on oikea slovenialainen vasta, kun hän on noussut omin voimin maan korkeimman vuoren Triglavin huipulle", Komac sanoo.

2864-metriseksi vuorelle nousu on kuulemma hieno elämys, mutta onneksi ulkomaalaisen ei tarvitse todistella

► Slovenian poluilla on helppo kulkea, mutta kalkkikivisten maastojen vuoksi jalassa on hyvä olla vaelluskengät, ei tavalliset lenkkarit. Puhdas alppivesi virtaa Savican vesiputouksen juurella.

mitään. Vaelluksia löytyy monenlaisia, kullekin aikataulun ja kunnon mukaan. Bohinjn alue on hyvä valinta, jossa majoittumalla voi suunnata joka päivä erilaisiin maisemiin. Opas Komac ohjaa ryhmän Vogelín gondoliinssiin. Talvella sama vehje kuskaa 1500 metrin korkeuteen laskettelijoita. Hississä seistessä on hiukan tiivistä retkeilyreppujen kanssa, kun jokainen haluaa nähdä maisemat.

Bohinjin järvi kimmeltää laaksossa kuin turkoosi jalokivi. Mielestä läikähtää ilo siitä, että koko valtava maisema on suojeltu. Triglav-vuoren mukaan nimetty kansallispuisto kattaa Slovenian pinta-alasta peräti neljä prosenttia.

Puiston tammien, pyökkien ja leppien lehväkaton alla on miellyttävä kulkea. Slovenia onkin Suomen jälkeen Euroopan metsäisin maa. Nuori valtio on toiminut fiksusti suojellessaan näitä Alppien neitseellisiä vuoristopuroja, pieniä järviä ja metsiä.

Ei kun vaelluskenkää toisen eteen. Reitillä on helppo pysyä, kun seuraa punaisella maalilla kiviin maalattuja ympyröitä, joiden sisällä on valkoinen pilkku. Tienviitoissa etäisyydet kerrotaan taivaltamiseen kuluvana aikana, ei kilometreinä.

Retkeilemässä on esimerkiksi hollantilaisperhe, jolla ei ole kiire. Perheen äiti on nostanut kuopuksen reppuun ja tahdittaa kulkuaan polulta poimimallaan oksankarhalla.

Triglavin kansallispuiston tammien ja pyökkien alla on miellyttävä kulkea. Slovenia on Euroopan metsäisimpiä maita.

Hollantilaisen retkeilyperheen miehet ovat saaneet nimensä suomalais-ten mukaan: isä on Jarno van den Heuvel, poika Eero. Parivuotias Lola pääsee vielä Manon-äidin reppuun.

▼ Slovenian vesissä riittää melottavaa ja koskia laskettaviksi.

”Haluamme nähdä Slavican vesiputouksen. Lasten kanssa otamme iisisti ja etenemme fiiliksen mukaan”, **Manon Hehenkamp** kertoo.

Sloveniassa ei tarvitse rehkiä päästäkseen hulppeisiin maisemiin. Puolentoista kilometrin mittainen retki Vintgarin rotkolla vesiputouksia ja kalliosolia katsellen etenee koko ajan lankuista tehtyjä pitkospuita ja siltoja pitkin. Se on mukavan kevyt kävely myös lapsille.

VOIKO LUKSUSLOMAILU OLLA TÄLLAISTAKIN! GARDEN VIL-lage –hotellin portilla reissaaja saattaa jäädä hetkeksi katselemaan ihan uteliaisuudesta. Tienlaitaan on parkkeerattu merkkiäutoja, joiden rekisterikyltit kertovat hotellivieraiden tulevan Saksasta, Itävaltasta ja Italiasta. Vaikea kuvitella, että vielä kymmenen vuotta sitten vauraampi väki olisi hakeutunut puumajoihin ja telttamajoitukseen.

Hotellin puutarhan teltat ja raakalaudoista rakennetut majat edustavat glamööroösiä eko-campingia, glampingia.

Hevoskastanjaan nikkaroidussa puumajassa on peräti kaksi kerrosta vessoineen ja vesihanoineen. Tontin laidalla solisee puro, jonka päällä puulavereilla on valkoisia telttoja. Kas, siellä vanhempi pariskunta istuukin telttansa luona pikku patiolla viinilasit kädessä ja heilauttaa kättä ystävällisesti.

Varjoisaa rantapengertä kiertää polku. Sammaloituneisiin puupölleihin on istutettu osterivinokkaita, siitakesieniä ja muita lahottajasieniä. Niitä näkyi hotellin ravintolan ruokalistallakin. Joen suvantokohtaan perustetussa altaassa polskii taimenia.

”Haluaatko tulla ruokkimaan kaloja illan suussa? Se on hauskaa puuhaa”, puutarhuriharjoittelija ehdottaa.

► Slovenian luonnosta voi nauttia myös yöpyen puumajassa. Garden Village –hotelli viljelee kasviksiaan alueella, ja puutarhuri ottaa mielellään asukkaatkin mukaan sadonkorjukseen.

◀ Brdan viini-laaksossa on vaikea sanoa, missä Slovenia loppuu ja Italia alkaa. Movian alkuviihityksellä voi samassa pullossa olla rypäleitä molemmista maista.

Sočan laakso tarjoaa vesi- ja vauhtihuveja. Kevättulvista iloitsevat koskenlaskijat, loppukesällä joet sopivat lapsiperheillekin.

Tämän viisi vuotta sitten perustetun hotellin tavoitteena on kuluttaa mahdollisimman vähän energiaa ja tuottaa itse vieraiden nauttimat ainekset. Siksi teltojen ympärille on luotu permakulttuuriin eli luonnon omaan ravinnekiertoon perustuvat luomupuutarhat. Niiden hedelmä-, vihannes- ja marjasadosta valmistetaan ruokailijoille maukkaita annoksia.

Aamulla hotellin ravintolasalissa saudiarabialainen hääpari Amjaad Medshed ja Osama Khalid hörppivät kahvia. He ovat valinneet pöydän, jonka keskelle on kasvatettu nurmea, ja pöydän alta virtaa pieni puro.

”Emme ole kokeneet tällaista askeettisen telttailun ja ylellisyyden yhdistelmää missään aikaisemmin”, Khalid kertoo.

Kolmen Slovenian-päivän aikana pariskunta on patikoitunut, vierailut Bledin historiallisessa linnassa ja pyöräillyt Bledjärven ympäri. He ovat lomaansa tyytyväisiä.

”Kaikkein parasta oli souturetki pienellä puuveneellä. Jännitti aika paljon, koska meistä kumpikaan ei ole ennen soutanut,” Medshed sanoo.

Slovenian häämatkailu on kokenut viime vuosina aikamoisen buumin. Suosio alkoi kasvaa, kun markkinoinnissa nostettiin esiin maan nimen sisälle kätkeytyvä sana *love*. Myös Medshed ja Khalid ovat ottaneet valokuvia hotellin lähistölle nostettujen sydänveistosten luona.

► Keväällä koskien kuohut houkuttelevat hurjapäitä. Loppukesästä veden virtaus tasaantuu.

Müncheniläinen Julia Schweighart ja wieniläinen Theresa Valenta olivat vaeltamassa Saksasta Slovenian kautta Italian Triesteen.

”Onhan tämä tosi romanttinen paikka”, he kiittelevät. Aamiaisen jälkeen saudit jättävät Slovenian ja suuntaavat Venetsiaan. Sinne ajaa Bledistä muutamassa tunnissa.

FANTASIAELOKUVA NARNIAN MAISEMAKOHTAUKSET ON kuvattu Sloveniassa. Nyt Sočajoen solassa kulkevalle pikkutielle on parkkeerattu kymmenen pakettiautoa, joista kuvausryhmä nostelee ulos lamppuja, kumiveneitä ja muuta tarpeistoja. Tekeillä on ranskalaisen hajuveden mainos.

Ei ihme, että filmiväki arvostaa Sloveniaa. Valkoiset kalkkikivirinteet saavat juliaanilta Alpeilta virtaavan veden loistamaan yliluonnollisen turkoosina. Jos ei tietäisi veden olevan juomapuhdasta, voisi epäillä sen sisältävän väriainetta.

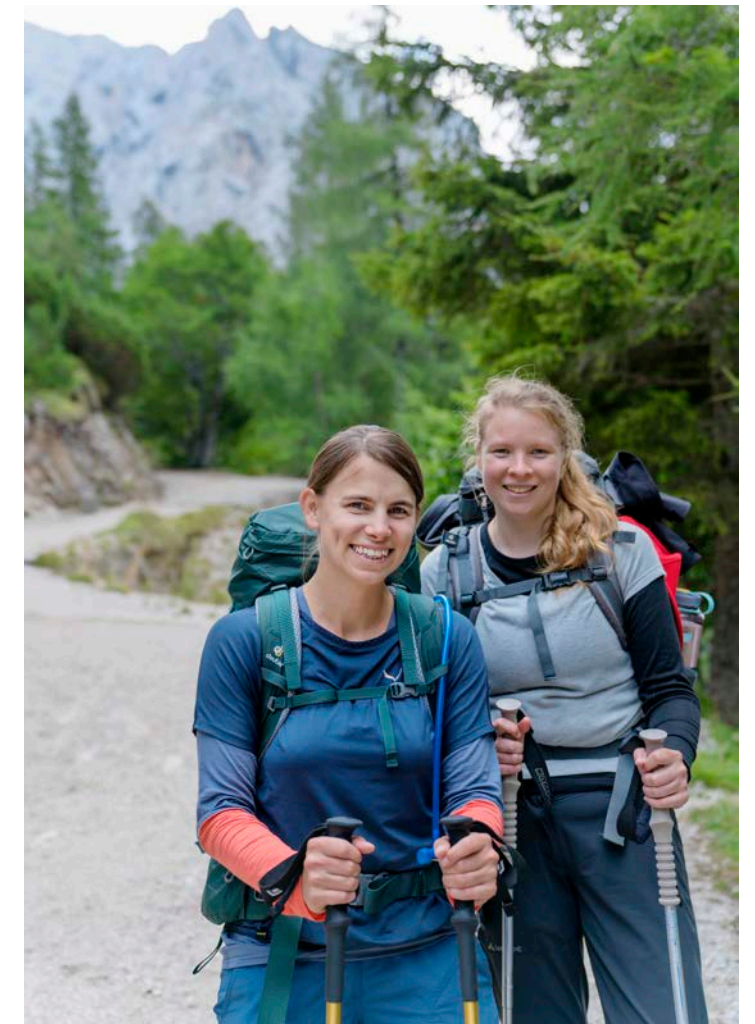
Keväällä sulamisvedet ryöppyävät näissä solissa ja joissa. Silloin melojat, koskenlaskun harrastajat ja muut vesilajien ystävät nauttivat kuohuista. Loppukesää kohti veden määrä ja voima vähenevät lapsiperheillekin sopiviksi.

Sočan laaksossa toimii yli sata vesi- ja vauhtilajeja tarjoavaa yritystä. Alueen pääpaikan Trentan epävirallinen lempinimi onkin adrenaliinikeskus.

Sloveniassa kaikki on lähellä ja vuokra-auton ratissa maisemat vaihtuvat nopeasti. Jo muutaman päivän reissulla lomailijan Instagram-tili täyttyy lukemattomista luonnonihmeistä.

Maa on kuitenkin omiaan pidemmällekin vaellusreissulle. Palveluja on tarjolla sopivasti, ja hintataso on monia Euroopan isoja retkeilymaita edullisempi. Patikointiin hurahtaneiden parissa Slovenian vetovoima on tunnettu vuosikymmeniä.

Yhdellä reitillä vastaamme tulee perinteiseen alppikerhon siniseen työtakkiin pukeutunut kumaraselkäinen työ-

mies. Maks Zel on kunnostanut näitä polkuja yli 50 vuotta. Vuoristokulkijoiden kirjoittamattoman säännön mukaan alhaalta saapuva tervehtii aina ylhäältä laskeutujaa, mutta varttunut alppikerholainen herättää niin paljon kunnioitusta, että häntä tervehtivät kaikki.

”Alkuaikoina minulla oli työparinani aasi nimeltä Erika”, alppipolkujen vanhaherra tarinoi.

Yksi ohikulkija tarjoaa apuaan, ja Maks taikoo jostakin toisen lapion. Hetkessä miehet täyttävät kivisen polun sateen pieksämiä reikiä ylhäältä valuneella hiekalla.

KAIKKI KUNNIA NIILLE REIPPAILIJASIELUILLE, JOTKA TAITTAVAT Slovenian vuoristoa rinka selässä. Pakko arvostaa myös kaikkia treenattuja, trikooasuisia polkupyöräilijöitä, jotka pinnistelevät ylös loputtomalta tuntuvia serpentiiniteitä.

Mutta moni kaipaa lomaltaan myös muuta, ja sitä löytyy Brdan viinilaaksosta. Kirsikoita, pähkinäpuita, oliiveja ja tietenkin viinirypäleitä. Oi, tuolla kasvaa aprikoosejakin!

Jugoslavian aikana Sloveniankin viinitilat kuuluivat osuuskuntiin. Viljelijät määrättiin viemään rypäleensä kylien yhteisiin sammioihin, joista viinit tehtiin.

Movian viinitilan vanhaisäntä kieltäytyi antamasta rypäleitään minnekään ja kypsyttyi ne itse omassa kellarissaan. Tilan nykyinen emäntä kiittelee appiukkonsa luonteenlujuutta ja avaa yhden pullon perheen lempiviiniä.

”Tällä tilalla on tehty luonnonmukaisia alkuvinejä jo kahdeksassa sukupolvessa. Viime vuosina näitä on alettu kutsua oransseiksi viineiksi”, Vesna Kristančić kertoo ja nostaa lasinsa iltataivasta vasten.

Väri muistuttaa meripihkaa. Oranssi väri tulee valkoisten rypäleiden kuorista, joita pidetään mukana viininvalmistuksen alkuvaiheessa kuin punaviiniä tehdessä.

Movian viinitilalla on maata myös Italian puolella. Viljelyssä ei käytetä kemiallisia lannoitteita tai torjunta-aineita, eikä käymiseen lisätä sulfiitteja tai ylimääräistä hiivaa. Juomat ovat alkuvinejä, *natural*-viinejä, joiden kysyntä on kasvanut ympäri maailmaa.

Nykyään Movian viinit kuuluvat Slovenian ylpeyksiin. Kun valtiot vieraat haluavat nähdä viinintekoa, heidät tuodaan Movian huvilan terassille. Täällä ovat lasi hyppysissään istuneet niin Ruotsin Silvia ja Kaarle Kustaa kuin Monacon Albertkin. Emäntä vakuuttaa, että kaikki otetaan vastaan, kunhan ajoissa tulostaan ilmoittaa. Perheellä on viinibaari myös Ljubljana kaupunkitalon kivijalassa.

Näin sinne mennään

Finnair tarjoaa suorita lentoja Ljubljanaan huhti-lokakuussa, meno-paluu alkaen noin 300 euroa. Yhdellä vaihdolla Helsingistä Ljubljanaan vievät useat yhtiöt, meno-paluu alkaen vajaat 200 euroa.

Liikkuminen

Sloveniassa on erinomaiset tiet. Jos haluat päättää itse rytmisi, kannattaa vuokrata auto. Henkilöauto maksaa noin 50 euroa vuorokaudessa. Julkinen liikennekin toimii hyvin. Juna-liput: slo-zeleznice.si Bussit: ap-ljubljana.si

Koe nämä

Vauhdikkaat vesija seikkailulajien ystävät suuntaavat Sočan laaksoon. Hyvä keskuspaikka siellä on Trenta. Lapsiperheiden ja kevyemmästä liikunnasta pitävien suosikkikohta on Vintgarin rotko. Vaeltamiseen hyvä keskus on Bohinjin järven alue Triglavin kansallispuistossa. Lisätietoa koko maan matkailusta: slovenia.info

▲ Luoteis-Slovenian kylissä on italialaista henkeä. Viininviljelijöiden perustamissa ravintoloissa tarjoillaan lähiseudun aineksia, kuten sieniravioleja ja lähivesien taimenta.

◀ Sloveniassa viinitilat ovat pieniä ja perheiden hallussa. Movian viinitilan emäntä Vesna Kristančić opastaa vierailijoita maistamaan oranssiviiniä.

MITEN KÄY SLOVENIAN VUORISTOPOLKUJEN LUONNONRAUHAN, jos maan suosio jatkaa kasvuaan? Mahtaako kaikille riittää hiljaisuutta? Majataloa Kolovratvuoren rinteellä emännöivää Maya Rošia ei huolestuta.

”Vuorilla on aina hiljaista. Olennaista on päästä eroon omasta hälystä”, hän sanoo.

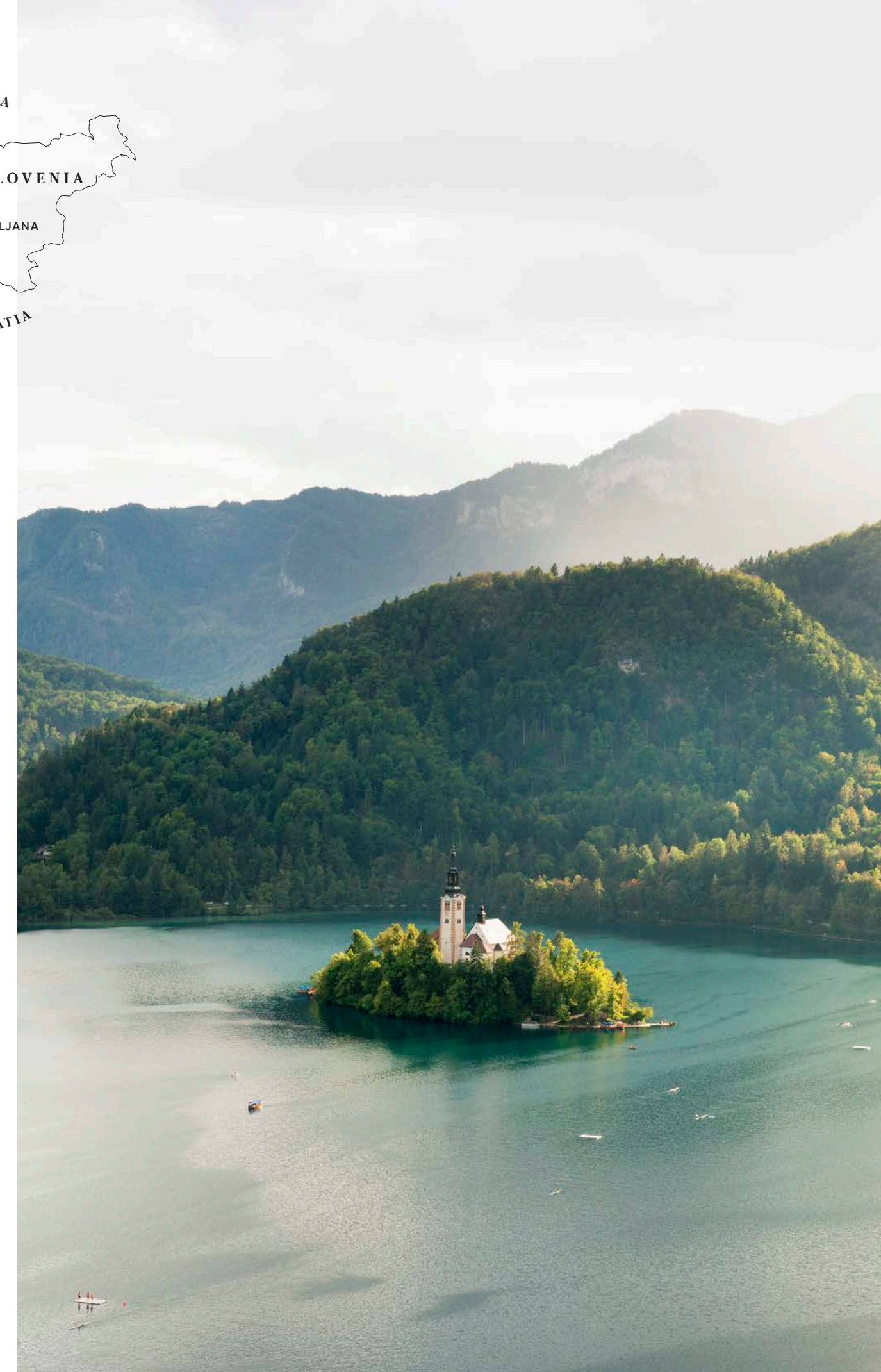
Hänen perheensä Chalet Nebesa on ykkösluokan majatalo, mutta siellä ei ole hovimestareita eikä edes tarjoilijoita.

Vieraat majoittuvat kahden hengen suuri-ikkunaisiin loft-mökkeihin. Kun asukas saapuu, emäntä esittelee talon tavat. Yhteiskeittiön jääkaapissa on paikallisen leipomön leipää sekä juustolan juustoa ja jogurttia. Vieras saa leikata itse ilmakuivatut kinkkuviipeleet ja valita viinikellarista pullon.

”Me uskomme, että kun matkailija tekee perusasiat itse, hän juurtuu tänne paremmin ja keskittyy täällä oloonsa.”

Isäntäpari pohtii parhaillaan, ovatko nykymatkailijat valmiita viettämään lomansa ilman nettiä ja puhelinsignaalia. Kun aika tuntuu sopivalta, he katkaisevat yhteydet.

Somen sijaan vuoristolomalla voi katsella vaikkapa mökin pihamailla liikkuvia puolikesyjä kauriita. 🐾

► Slovenian ikonisin kohde on Bledin pikku kaupunki ja sen järven saari kirkkoineen. Uskomuksen mukaan vierailijan toive toteutuu, kun hän soittaa kirkonkelloa köydestä vetämällä.

